

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 1957, sp. zn. 2 Tz 97/57

Číslo: 80/1957

Právní věta:

Pre posúdenie otázky, či obžalovaný sa dopustil trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 tr. zák. tým, že ako vodič motorového vozidla sa svojou nedbanlivosťou stretol s iným motorovým vozidlom v socialistickom vlastníctve, na ktorom tým spôsobil škodu nie nepatrnú, je treba zistiť zavinenie obžalovaného aj čo sa týka skutočnosti, že poškodené vozidlo bolo majetkom v socialistickom vlastníctve (teda treba zistiť, či obvinený vedel, že môže svojím konaním spôsobiť škodu nie nepatrnú práve na motorovom vozidle v socialistickom vlastníctve, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že takú škodu nespôsobí, alebo to nevedel, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mohol).

Za trestný čin menšieho významu v zmysle § 17a tr. zák. je možno prehlásiť iba trestný čin malého stupňa nebezpečnosti pre spoločnosť. Pre posúdenie, či ide o taký čin, nie je rozhodujúca iba malá škoda ním spôsobená, ale treba prihliadnuť na všetky okolnosti majúce podľa § 19 tr. zák. vplyv na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.06.1957

Spisová značka: 2 Tz 97/57

Číslo rozhodnutí: 80

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Motorové vozidlo, Provoz silniční, Řidič, Rozkrádání a poškození majetku v socialistickém vlastnictví, Upuštění od potrestání, Zavinení

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obžalovaný, vodič auta okresného poštovného úradu, v čase zamestnania (keď jazdil s uvedeným autom) požil značné množstvo alkoholických nápojov a v stave opilstosti, následkom ktorej neovládal auto, narazil s ním do stojaciho osobného auta patriaceho národnému podniku, čím bola na autách spôsobená škoda spolu v sume asi 500 Kčs. Na obžalovaného bola podaná pre tento skutok obžaloba pre trestné činy opilstva podľa § 187 ods. 2 tr. zák. a poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 ods. 1 tr. zák.

Ludový súd v Michalovciach rozsudkom z 5. marca 1957 uznal obžalovaného vinným iba trestným

činom poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 ods. 1 tr. zák. Podľa § 17a tr. zák. súd upustil od potrestania obžalovaného. Tento rozsudok sa stal právoplatným.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podaný generálnym prokurátorom zrušil rozsudok ľudového súdu a tomuto súdu nariadil, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie:

Generálny prokurátor v sťažnosti pre porušenie zákona vytkol, že ľudový súd vo svojom rozsudku sa neozaberal otázkou, či na obžalovaný dopustil tiež trestného činu opilstva podľa § 187 ods. 2 tr. zák., že nezistil riadne skutkový stav v smere, či obžalovaný spôsobil na majetku v socialistickom vlastníctve škodu nie nepatrnú a že vzhľadom na život páchatela a na povahu činu nebolo ani upustenie od potrestania namieste.

Rozsudkom ľudového súdu bol porušený zákon.

Súd vo svojom rozsudku neodôvodnil, prečo má za to, že trestnú činnosť obžalovaného, ktorý podľa obsahu spisov si spôsobil ťažší stupeň opilosti, viediac, že bude riadiť motorové vozidlo, nie je možno posúdiť ako trestný čin opilstva podľa § 187 ods. 2 tr. zák., ktorého znaky obžalovaný nepochybne naplnil. Aj keď súd dospel k záveru, že sa obžalovaný dopustil trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 187 ods. 2 tr. zák., lebo jednočinný súbeh týchto trestných činov je možný (viď č. 59/1956 zb. rozh. tr.). Keď súd neuhnal obžalovaného vinným tiež trestným činom opilstva podľa § 187 ods. 2 tr. zák., porušil zákon v tomto ustanovení.

Podľa § 2 ods. 7 tr. por. orgány činné v trestnom konaní vykonávajú a zhromažďujú dôkazy z úradnej povinnosti tak, aby všetky, okolnosti významné pre rozhodnutie veci boli náležite objasnené. Pritom sú povinné s rovnakou starostlivosťou prihliadnuť na okolnosti svedčiace proti obžalovanému ako aj na okolnosti svedčiace v jeho prospech. Súd nezisťoval, či obžalovaný skutočne naplnil dôležitý znak trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 tr. zák., totiž či z nedbanlivosti spôsobil škodu nie nepatrnú na majetku v socialistickom vlastníctve. Pokiaľ ide o osobné auto národného podniku, súd sa nevyporiadal s otázkou, či obžalovaný vedel, že môže spôsobiť škodu na osobnom aute národného podniku, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že ju nespôsobí alebo o tom nevedel, hoci o tom vzhľadom na svoje osobné pomery a na okolnosti prípadu vedieť mohol.

V tomto smere mal súd prihliadnuť na obhajobu obžalovaného, že spozoroval, že v protismere je niečo osvetlené jedným svetlom na okraji cesty a počítal s tým, že je to motocykel, a iba v blízkosti asi 15 metrov spozoroval, že ide o osobné auto. Pri obchádzaní do tohto auta narazil. Keby táto obhajoba zostala nevyvrátená, nebolo by možné dôjsť k záveru, že obžalovaný vedel, že môže spôsobiť škodu práve na osobnom aute národného podniku a nie na aute patriacom do osobného event. súkromného vlastníctva, alebo že by to vzhľadom na svoje osobné pomery a na okolnosti prípadu vedieť mohol (§ 3 ods. 2 písm. a) alebo b) tr. zák.). Pokiaľ ide o škodu na motorovom vozidle okresného poštového úradu, ktoré obžalovaný riadil a na ktorom nepochybne škodu zavinil, uspokojil sa ľudový súd so zistením, že na tomto aute bola spôsobená škoda menšieho rozsahu, takže z jeho zistenia nie je možno zodpovedne zistiť, či vzniknutú škodu je možno hodnotiť ako škodu nie nepatrnú, popr. spolu so škodou spôsobenou na vozidle národného podniku, ak bude zistené, že obžalovaný - hľadiac na to, čo bolo uvedené - sa dotyčne tohto vozidla dopustil trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 tr. zák. Keď súd nezisťoval všetky skutočnosti dôležité pre posúdenie, či obžalovaný naplnil tiež znaky trestného činu poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 tr. zák., porušil zákon v ustanovení § 2 ods. 7 tr. por.

Bolo preto treba nezákonný rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové rozhodnutie. Pri novom posúdení

veci bude treba starostlivo uvažovať tiež o všetkých okolnostiach, ktoré majú vplyv na posúdenie, či je namieste upustenie od potrestania v zmysle § 17a tr. zák.

Podľa toho zákonného ustanovenia súd môže upustiť od potrestania, ak ide o trestný čin menšieho významu a páchatel ináč vedie riadny život pracujúceho človeka. Záver súdu, že obžalovaný pred trestným činom viedol riadny život pracujúceho človeka, je v rozpore so správou o povesti, ktorá je v spise založená. Podľa tejto správy obžalovaný svoju prácu na poštovom úrade riadne nevykonával, o pridelené motorové vozidlo sa riadne nestaral a často požíval alkoholické nápoje. Ako vodič dopúšťal sa dopravných priestupkov. Súd neuviedol, prečo tejto správe neverí, keď skutok, ktorého sa obžalovaný dopustil, totiž riadenie motorového vozidla v silne opilom stave, nasvedčuje skôr správnosti správy o povesti a o špatných charakterových vlastnostiach obžalovaného.

Na okolnosť, že išlo o trestný čin menšieho významu, usudzoval súd s prihliadnutím na menší rozsah spôsobenej škody. Táto okolnosť však sama osebe nepostačuje pre záver, že ide o trestný čin menšieho významu. Za trestný čin menšieho významu je možno pokladať iba trestný čin malého stupňa nebezpečnosti pre spoločnosť. Pre posúdenie, či ide o trestný čin menšieho významu je preto treba prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré v zmysle § 19 ods. 1 tr. zák. majú vplyv na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, teda najmä na spôsob vykonania trestného činu, mieru zavinenia a na osobu páchatela. Podľa posudku ústavu pre súdne lekárstvo bolo v krvi obžalovaného zistené 2,05 promille alkoholu, čo nasvedčovalo ťažkému stupňu opilsti. Súd neprihliadol k tomu, že riadenie motorového vozidla v tak ťažkom stupni opilsti bolo veľmi nebezpečné pre život a zdravie ľudí ako aj pre cudzí majetok, a že iba náhodou nevznikla väčšia škoda.

Podľa § 17a tr. zák. aj pri splnení podmienok uvedených v tomto ustanovení súd môže (teda nemusí) upustiť od potrestania páchatela trestného činu menšieho významu. Slovom „súd môže“ je v zákone zdôraznená výnimočnosť tohto opatrenia, ku ktorému je treba pristupovať iba zriedka, keď osoba páchatela a všetky ďalšie okolnosti prípadu odôvodňujú záver, že trestný čin menšieho významu je iba mimoriadnym vybočením z medzí riadneho života pracujúceho človeka, že k náprave páchatela postačuje už súdne konania a vyrieknutie výroku o vine a že súdne konanie aj bez vyrieknutia trestu bude pôsobiť výchovne aj na ostatných členov spoločnosti (§ 17 ods. 1 písm. c) tr. zák.). Aj v tomto smere mal súd uvážiť, či u obžalovaného, ktorý podľa obsahu spisov má sklon k nemiernemu požívaniu liehových nápojov a svoju prácu riadne nevykonával, môže prevychovať už súdne konanie bez uloženia trestu a či taký výrok môže pôsobiť výchovne aj na ostatných vodičov motorových vozidiel, keď z dennej tlače a zo štatistiky je zrejmé, že opilí vodiči motorových vozidiel ešte stále v značnom počte ohrožujú dopravu a premávku na cestách.